SVOBODA — СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C. No. 208. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 2, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 2-го ЛИСТОПАДА 1993. Ч. 208. РІК C.

КРИТИКУЮТЬ УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Київ (УНІАР). — Тут у четвер, 28-го жовтня, у постійних комісіях Верховної Ради України з питань приватизації і з питань економічних реформ депутати запропонували накласти вето на указ Президента України Леоніда Кравчука про випуск державних цінних паперів національних ресурсів.

На думку членів обох комісій, президентський указ порушує цілу низку конституційних параграфів і законів України, в тому числі закон про приватизацію, бо під заклад тих зобов'язань іде все державне майно України. В такому випадку будь-яка приватизація стає неможливою. Крім того, цінні папери плянується випустити в дуже обмеженій кількості. Член комісії з питань приватизації Віталій Мельничук вважає, що указ унеможливлює будь-який рух власности в Україні та не дає жодної можливости використати величезні багатства держави в реформатор ських цілях. Інші члени комісій висловили думку, що указ готувала група радників Президента, очолювана Валентином Симоненком.

Тим часом українське радіо повідомило, що Президент Кравчук дав інтерв'ю для чеської газети „Млада Фронта Днєс", під час якого сказав: „Український народ бачить своє майбутнє у незалежній державі. Не зважаючи на всі труднощі, пов'язані з її відновленням, ми хочемо якомога швидше наповнити це поняття змістом, що ґрунтується на апробованому европейському досвіді. Правне забезпечення демократичних свобід, ринкова економіка, відродження української культури і юридично гарантована своєрідність наших етнічних національних меншин. Твердження про те, що в Україні гальмуються реформи і все ще є сильною ностальгія за минулим — без підстави. Не враховуючи той факт, що швидкі зміни на всій території колишнього СССР жорстоко і безпосередньо зачіпають мільйони людей, ми намагаємося, при збереженні певного рівня стабільности і соціяльної рівности, добитися найважливішого — вийти на піднесення і утвердження демократичних принципів без драматичних конфліктів. Готуємо нову конституцію, незабаром відбудуться вільні парляментарні вибори. Ми прагнемо виходити з власного досвіду, накопиченого за два роки незалежности".

Далі Л. Кравчук сказав, що Україна виступає за подолання штучного поділу Европи і прагне повернутися до колективу передових европейських держав, створивши надійні гарантії безпеки країни. Він висловив певність, що інтеграція України в Европу збагатить і саме співтовариство европейських народів.

Пропозицію Л. Кравчука про створення реґіонального зони стабільности та безпеки підтримали президент Польщі Лех Валенса і прем'єр-міністер Франції Баландюр. Л. Кравчук заявив, що йдеться не про якусь нову версію воєнного союзу замість Варшавського Пакту, але важливе місце в европейському реґіоні безперечно займе НАТО. Україна підтримує прагнення Чехії вступити до НАТО, сказав Л. Кравчук, а НАТО активніше добиватиметься нової ролі у процесі створення загальноевропейської системи безпеки. Президент Кравчук знову наголосив, що Україна підтверджує рішучість „дотримуватися зобов'язань щодо контролі над озброєнням і стати в майбутньому без'ядерною державою".

Банки в Україні створюють систему безпеки

Київ (УНІАР). — Тут у вівторок, 26-го жовтня, в приміщенні малого впроваджуючого підприємства „Калина" відбулася зустріч представників 14 комерційних банків з метою обговорення тексту угоди про створення колективної системи безпеки під час кредитування юридичних осіб.

У зустрічі, ініційований Першим міжнародним банком, взяли участь: Прекомбанк, Банк Українська Фінансова Група, ІНКО, Промінвест, філія Брокбізнесбанку, Ажіо, Аваль та інші.

Вирішено створити інформаційну систему з метою усунення випадків повторного кредитування юридичних осіб, які мають давнені заборгованості у комерційних банках.

Учасники зустрічі вирішили створити систему взаємного повідомлення банків про дефіцитні підприємства і в цей спосіб зменшити банковий риск. Відтепер банки повідомлятимуть мале підприємство „Калина" про кожний випадок залеглого боргу. Передбачено, що МП „Калина" може передати надану йому банкову інформацію третій особі за згодою банка-інформатора. МП „Калина", як небанкова установа, не зобов'язана зберігати банкові таємниці. У свою чергу банк зможе обумовлювати надання кредиту правом відкриття будь-якої інформації в разі невчасної сплати боргів.

Створено ініціятивний комітет для 50-ліття УГВР

Ню Йорк. — Тут в понеділок, 18-го жовтня ц. р. зформувався Об'єднаний ініціятивний комітет Америки для відзначення 50-ліття 1-го Збору Української Головної Визвольної Ради (УГВР), під керівництвом якої український народ провадив революційно-визвольну боротьбу проти німецьких і большевицьких окупантів від 1944 до 1952 року. До Управи комітету ввійшли: Роман Галібей — голова, Євген Гановський — містоголова, Роман Гасецький — секретар, Андрій Ластовецький — касир. Членами є: Микола Галів, Євген Івашків, Василь Калинович, Іван Кобаса, Володимир Левенець, О. Левицький, Т. Олещук, Ніна Самокіш, Євген Стахів, Лев Футала, Мирослав Шмігель, Володимир Янів.

Ініціятивний комітет плянує покликати до дії ширший громадський ювілейний комітет. В програмі комітету є влаштувати наукову конференцію, мандрівну виставку документів і відзначення ювілею святочною вечерою з програмою.

Комітет втримує контакти з подібним комітетом в Україні.

БАЛЬ „ВОЛОШОК"

Філядельфія. — Український танцювальний ансамбль „Волошки" влаштовує тут осінній баль у суботу, 6-го листопада, о год. 9:30 вечора в УОКЦентрі, 700 Сідар ровд. На забаві гратиме оркестра „Кришталь". Ансамбль „Волошки" виступить о год. 9:30 вечора. Вступ — 20 дол., студенти — 15 дол., включатиме легкий буфет. Дохід з імпрези і пожертви призначені на покриття коштів подорожі „Волошок" в Україну влітку 1994 року. У справі резервації столів слід звертатися до Віри Борис Гомик (215) 379-3374.

ВИСТАВКА ТА ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР Е. АНДРІЄВСЬКОЇ

Ню Йорк. — Об'єднання Мистців Українців Америки та Літературно-Мистецький клюб влаштовують відкриття виставки картин Емми Андрієвської та її літературний вечір, який відбудеться у п'ятницю, 5-го листопада, при 136 Друга аве. в Ню Йорку, 4-ий поверх. Початок о год. 6:30 вечора.

В Україні появляються історичні комікси

Вінніпеґ, Ман. — Тут у підприємстві „Журавлі" можна купити три книжечки історичних коміксів виданих в Україні. Дві з них є додатком до газети „Молода Галичина", який має назву „Гуляй поле" і автором та художником цих видань для дітей і молоді є Ігор Баранько.

Перший випуск під заголовком „Повернення Мамая" показує в малюнках із підписами пригоди славного козака Мамая. Друга книжечка п.з. „Святослав і вікінг" у веселий спосіб представляє історію з часів панування князя Святослава. Третя книжечка має особливий характер, бо тут історія в рисунках сподана у двох мовах: українській і англійській поруч себе, а підписи виконані однаково стилізованим старим письмом. В основу цього коміксу вложена оповідь із літопису і вона має назву „Бій богатирів". Усі рисунки виконані в кольорах та дають правильні картини одягу і зброї воїнів князя Володимира і печенігів. Автором цієї книжечки є Сергій Позняк, що виготовив і рисунки і текст. Видавцем коміксів є Видавництво „Хортиця" у Києві.

(Закінчення на стор. 3)

Працюють над новою концепцією державности

У редакції „Свободи" (зліва): Валерій Рубцов, проф. Ярослав Білінський і Наталія Шиманська.

Джерзі Сіті, Н. Дж. (П. Часто) — Кияни Наталія Шиманська і Валерій Рубцов студіюють у З'єднаних Стейтах менаджмент. Обид вое мають за собою магістерки, Наталія — в ділянці математики, Валерій — у технічній галузі. Одначе та обставина, що до редакції „Свободи" їх супроводив професор політичних наук Ярослав Білінський, дала до зрозуміння, що мова піде про щось інше. Виявилося, що Наталія і Валерій є також активними політиками, входячи до складу провідників Асоціяції Демократичних Рад України. Якою є її програма, які практичні кроки і з якими вислідами вже здійснено?

Відповідає Наталія Шиманська, виконавчий директор асоціяції: „Всі наші зусилля спрямовані на те, щоб в Україні якнайскоріше запанувало самоврядування. Преставницька система, яка досі має назву „совєтська влада", є рудиментом старого, недемократичного устрою й тому мусить зійти зі сцени. Ми виступаємо за скасування „совєтів", однак не в сенсі чистого гасла „Геть совєти!", а на підставі нового законодавства про місцеве самоврядування. Форми нашої праці — це переважно конференції представників місцевих рад. Після докладного обговорення приймаємо певний документ і через пресу доводимо його рекомендаційний зміст до уряду. В Америці ми бачили багато міст, захоплюючись їхньою естетикою і впорядкованістю, високим рівнем культури, але ця взірцева розбудова є й логічною в умовах тривалого миру, суспільних та індивідуальних свобід. Досвід представницької місцевої влади у З'єднаних Стейтах вартий того, щоб про нього знали в Україні".

Річ певна — щоб молоді політики швидко ставали на власні ноги, в діялогах із ними з арсеналу сучасних українських проблем доцільно вибирати найбільш „тверді горішки". До них належить, чейже, й ідея „місцевого самоврядування". І хоч Валерій Рубцов, обґрунтовуючи її, покликується на повчальний досвід київських князів, які, з одного боку, змагалися за єдність держави, а з другого — надавали права самоврядування для міст, історичні аналогії, як відомо, рідко коли застосовні в подальші часи, у цілком зміненій політичній ситуації. То чи не таїть у собі підводних каменів оте саме „місцеве самоврядування"? Особливо те,

(Закінчення на стор. 3)

ЗГОЛОШЕННЯ НА ПЛАСТОВИЙ БАЛЬ

Випані, Н. Дж. — Гурток Пластприяту і Пластова станиця в Ньюарку влаштовують пластовий баль з презентацією дебютанток у суботу, 29-го січня 1994 року. Всі юначкам, які бажають дебютувати, слід звертатися до суботи, 6-го листопада до Марійки Величковської (201) 822-8298. Імпреза відбуватиметься в готелі Гановер Меріотт, 1401 дорога ч. 10 сходу Випані, Н. Дж. Гратимуть оркестри „Темпо" і „Фата моргана".

ГРОМАДЯНСЬКА ВІЙНА У ГРУЗІЇ ТРИВАЄ

Тбілісі, Грузія. — Ополченці колишнього президента Грузії Звіяда Гамсахурдії сильною контратакою потіснили урядові сили і повернули місто Гобі. Для багатьох членів керівництва Едуарда Шеварднадзе успіхи збройних сил опозиції стали несподіванкою після того, як урядові частини під керівництвом Джаби Йоселіяні впевнено заволоділи портом Поті і рядом інших важливих транпортових вузлів.

Повідомляють, що З. Гамсахурдія здобув успіхи завдяки тому, що його командири зформували замість великих з'єднань партизанські загони, які діють за лінією фронту в тилу урядового війська.

З міста Зуґдіді, де перебуває З. Гамсахурдія, повідомляють, що місцеві начальники силою мобілізують чоловіків і відправляють їх пити окопи навколо міста або на фронт. Тепер сили опозиції контролюють три міста на заході республіки. В цей район минулого понеділка вступило урядове військо. До четверга їх просування було успішним але в четвер опозиція провела сильний контрнаступ, витіснивши противника. Місто Гобі, яке відбила опозиція, є останнім пунктом на шляху до Зугдіді.

Перед контрнаступом опозиції командуючий урядовими силами Дж. Йоселіяні заявив у телевізійному інтерв'ю: „Мої вояки перебувають у дуже поганому настрої. Я не допускаю можливости трагедії, але єдиний вихід для мешканців Зугдіді — видати нам злочинців Гамсахурдії і його підручного лейтенанта Кобалію".

Згідно з деякими даними, опозицію підтримують абхази, які забезпечують її озброєнням. Успіхи опозиції, яка змогла досить швидко захопити ряд стратегічних пунктів, зв'язані з перемогою абхазів у війні за незалежність від Грузії. Гамсахурдія повернувся в республіку зразу ж після поразки грузинських сил в Сухумі, коли вони були повністю деморалізовані.

У СВІТІ

СІЛЬВІ КІНІҐІ, прем'єр-міністер поваленого путчистами уряду Бурунді, закликала до міжнародного збройного втручання, щоб відновити демократію в країні. Разом з іншими міністрами вона переховується у французькій амбасаді в бурундійській столиці Бужумбурі.

СПЕЦІЯЛЬНА ПАРЛЯМЕНТАРНА комісія, яка розслідує факти корупції в конгресі й уряді Бразилії, вирішила відкрити банківські і телефонічні рахунки, а також податкові декларації 37 політиків, причетних до присвоєння державних грошей. Серед них є не тільки колишні, але й теперішні міністри, колишній і теперішній голови Національного конгресу, лідери декількох великих партій, депутати і сенатори. Комісія скасувала таємницю банківських вкладів щодо восьми будівельних компаній, звинувачених у підкупі державних чиновників. Діяльність парляменту і уряду практично є паралізована. Спостерігачі підкреслюють, що існує очевидна загроза дестабілізації внутрішнього становища в Бразилії.

В РОСІЇ РОЗПОЧАЛАСЯ передвиборча боротьба за місця в новому парляменті — Федеральних зборах. Центральний виборчий комітет вже опрацював кандидатські списки 21 політичного об'єднання. Найдовший список, із 160 осіб, має Ліберально-демократична партія і першим в ньому стоїть її лідер Владімір Жиріновський — російський фашист, який обіцяє, у випадку приходу до влади, „скасувати" незалежну Україну та прибалтійські республіки і відновити совєтську імперію.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ Норвегії Йорген Горст, перебуваючи цими днями в Токіо з офіційною візитою, закликав міжнародну спільноту об'єднати зусилля, щоб заборонити Росії занечищувати ядерними відпадами води світового океану. Як інформує міжнародна природоохоронна організація Ґрінпіс, 900 кубічних метрів відпадів, скинених Росією у Японське море, містили в собі стронцій, кобальт і цезій. Скидали цю смертоносну суміш в чисто російський спосіб — під стерно, протягом двох кілометрів, щоб відразу замести сліди, змішавши радіоактивну воду з чистою.

СПЕЦІЯЛЬНИЙ ПОЇЗД з гуманітарною допомогою, арендований Організацією Об'єднаних Націй, відійде в листопаді з Фінляндії у Грузію і Азербайджан. Він повезе туди понад 1,000 закуплених у Західній Европі харчів і медикаментів для втікачів у закавказьких республіках.

МІЖНАРОДНИЙ ВАЛЮТНИЙ фонд вирішив виділити кредити для Естонії — на загальну суму 32 міл. дол. Половину цих грошей естонський уряд дістане до березня 1995 року і спрямує їх на глибше реформування національної економіки. Решта 16 міл. дол. Естонія матиме тільки у тому випадку, якщо програма реформ виявиться успішною.

В ПАРЛЯМЕНТІ Кенії була бійка. Депутат від опозиційної Демократичної партії Мвангі Ґічіку вдарив кулаком по голові заступника прем'єр-міністра Джафета Екідора. Бійка виникла після того, як президент Кенії не змусив, згідно з вимогою опозиційних партій, зрезиґнувати міністра місцевого самоврядування Віліяма Оле Нтімаму. Декілька днів тому Нтімама заявив, що „не шкодує з приводу кровопролиття між народностями масаї і кікую на заході країни, оскільки масаї борються за свої законні права". Спостерігачі передбачають, що ця необережна заява спричинить нову хвилю ворожнечі між племенами.

ГЕНЕРАЛ-МАЙОР Геннадій Чеботарьов, один з керівників російського міністерства внутрішніх справ, повідомив на пресовій конференції в Москві, що тепер в країні діє декілька тисяч банд, сотні з них мають тісні міжнародні зв'язки. Статистика свідчить, що за 10 місяців цього року в Росії здійснено злочинів у чотири рази більше, ніж за весь 1992 рік. Як правило, банди озброєні значно краще, ніж міліція.

ПОВЕРНЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА Ж.-Б. АРІСТІДА ВІДСУНЕНО

Вашінгтон. — Згідно з американськими урядовими чинниками, деякі з теперішніх військових керівників Гаїті, які тепер не допускають повороту до влади демократично обраного президента Жана-Бертрана Арістіда, були від половини 80-их років аж до 1991 року платними співпрацівниками американської розвідчої служби Сі-Ай-Ей. Зі сторони ЗСА — це була нормальна праця збирання інформацій про події в Гаїті, почавши від перепачкування наркотиків до політичних завірушень включно. Не називаючи нікого поіменно, причетні до цього американські урядові чинники стверджують, що „декілька із головних політичних військових лідерів у теперішньому заколоті були платеними збирачами інформацій для Уряду ЗСА".

Співробітники гаїтського президента Ж. Арістіда гостро скритикували таку односторонню політику Сі-Ай-Ей та заявили, що викриття цих інформацій тільки підтверджує їхні підозріння, що згадана розвідча аґенція співпрацює з ворогами президента Ж. Арістіда. Колишній конгресмен ЗСА Майкл Барнс, який є речником гаїтського президента Арістіда, сказав, що беручи під увагу намагання Сі-Ай-Ей впродовж минулих двох тижнів очорнити та підірвати авторитет Арістіда, то цілком не дивно, що Сі-Ай-Ей співпрацювала з його ворогами.

Одначе конгресмен-демократ Ню Джерзі Роберт Торічеллі, який є членом Комісії для справ розвідки та закордонних справ в Палаті Репрезентантів і який підтвердив вище згадані платності гаїтським генералам та іншим військовим чинникам за передавання потрібних інформацій, обороняє цю діяльність розвідчої служби. Він уважає, що це була нормальна праця збирання інформацій зі сторони Сі-Ай-Ей та дуже важливою для Уряду ЗСА, щоб мати змогу зрозуміти бодай частинно політичну ситуацію в Гаїті.

Але прихильники Ж. Арістіда дуже турбуються такою поведінкою Сі-Ай-Ей, бо уважають це підриванням можливостей його повороту до Гаїті.

ЗСА настоюють на виведенні російських військ з Балтики

Рига, Латвія. — Секретар Державного департаменту Воррен Кристофер, відвідуючи столицю Латвії в середу, 27-го жовтня, використав нагоду щоб знову нагадати Москві про виведення російських військ з території цієї країни.

Після зустрічі з керівництвом Латвії та міністрами закордонних справ Естонії і Литви державний секретар ЗСА на пресовій конференції сказав, що „ЗСА вимагають вчасного, беззастережного і швидкого виведення" всіх російських військових частин з територій Латвії та Естонії. При цьому він також згадав, що цю справу він також порушував у Москві з міністром закордонних справ Андреєм Козиревим, а президент Билл Клінтон написав окремого в цій справі листадо президента Бориса Єльцина.

Хоча Росія під тиском Заходу ще в серпні вивела свої війська з території Литви, то все ж таки ще залишилось 20,000 війська в Естонії та Латвії. Крім того, під контролею Росії є три важливі військові бази в Латвії: у Скрунді, де знаходиться радарна протиракетна станція вчасного попередження, розвідчий центр у Вентспілсі та морська база у Лінаї з приміщенням на 150 військових кораблів.

Оправданням зі сторони Росії у справі виведення військ є те, що не мають їх де примістити. З допомогою наспілн ЗСА та розпочали будувати 460 одиниць житлових приміщень, а недавно Конгрес приобіцяв 160 міл. дол. для будівлі ще 5,000 житлових одиниць.

Не забув В. Кристофер нагадати Латвії та Естонії, щоб не були надто вимогливими до своїх російських мешканців, бо хоча міжнародна комісія людських прав не знайшла жодних порушень, то ЗСА вирішили до Латвії післати свого обсерватора.

ЗСА наполягають, щоб виведення російських військ відбулося якнайскорше в 1994 році. На питання чи повинні російські війська залишитися на вищезгаданих мілітарних інсталяціях, В. Кристофер заявив, що ця справа є до полагодження між Росією та Латвією.

Рига була останньою зупинкою державного секретаря ЗСА у його восьмиденній поїздці до шести країн колишнього бльоку СССР — Мадярщини, Росії, Казахстану, України, Білорусі та Латвії. Саме в Латвії приймали його з найбільшим ентузіязмом. Латвія уважає, що свою незалежність у 1991 році завдячує ЗСА, які ніколи не визнали насильного об'єднання При балтики до СССР при кінці Другої світової війни.

В АМЕРИЦІ

РЕФОРМА ОХОРОНИ здоров'я перебуває під вогнем критики. „Остаточний варіянт буде мало подібний на те, що нам запропонували", — сказав лідер республіканців у Сенаті Роберт Дол, маючи на увазі реформу системи охорони здоров'я, яку запропонував Билл Клінтон. Виступаючи у Конгресі, Б. Клінтон і Перша леді висловили побажання, щоб реформа була затверджена до кінця наступного року, але ні вони, ні хтось інший не можуть передбачити, яким буде, як сказав Р. Дол, „остаточний варіянт". Аґентство АП та інші засоби масової інформації наводять думки багатьох законодавців про реформу, при чому більшість з них поділяє думки Р. Дола.

БУДУЧИ НЕ В СТАНІ добитися відновлення на пості президента Гаїті Жана Бертрана Арістіда, Адміністрація Билла Клінтона має намір ще більше посилити санкції проти цієї найбіднішої країни Західної півкулі. Білий Дім вже зрозумів, що угода між ООН і військовою владою Гаїті про відновлення Арістіда на президентському пості 30-го жовтня виконано не буде. Проголошене Радою безпеки ООН і запроваджене 18-го жовтня в дію з метою вплинути на військових нафтове ембарго і заборона доставляти гаїтянам зброю не принесли результатів. Тепер Білий Дім намагається встановити повну економічну блокаду Гаїті.

SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA:(201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW. (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.(201) 434-0237 (201) 434-0807. (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $ 40.00 на півроку —$22.00.на 3 місяці—$12.00.
Для членів УНСоюзу $15.00 річно.За кожну зміну адреси—$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою —
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O.Box 346 Jersey City, N.J. 07303.

Несподіванка виборів у Канаді

Парляментарні вибори у Канаді, переведені 25-го жовтня ц. р., стали несподіванкою однаково для переможців, як і переможених. Бо хоча передбачалося, що сучасна економічна криза в Канаді, яка проявляється особливо гостро у безробітті, спричиниться до програної Проґресивно-Консервативної партії, яка від дев'ятьох літ була при владі і поможе опозиційній Ліберальній партії вийти переможцем, проте ніхто не міг передбачити, що керівна Проґресивно-Консервативна партія зазнає справжнього погрому. Вона здобула на 285 мандатів у парляменті всього два місця, втратила статус політичної партії, бо за канадським законом для збереження такого статусу треба мати у парляменті найменше 12 депутатів. Таким чином вислід канадських виборів трохи незрозумілий: чи це тільки економіка вплинула на таку радикальну зміну настроїв, чи щось більше.

У Канаді завжди зберігався деякий балянс партійно-політичних сил, опертий не так на ідеологічних різницях, а на природній демографічній і суспільно-економічній структурі. Західні провінції з перевагою фармерського характеру і східні більш упромисловлені, — культурне суперництво національних груп, яке довело до схвалення закону про багатокультурність країни та зріст національного патріотизму французького населення великої східньої провінції Квебеку. Зрозумілою була би програна Консервативної партії при владі і виграна Ліберальної опозиційної партії на тлі економічної кризи, інфляції, безробіття. На тлі такої економічної скрути в Америці у минулорічних виборах програв республіканець Джордж Буш і виграв демократ Билл Клінтон, який всю свою виборчу кампанію присвятив проблемі економіки. Трудно з'ясовувати погром канадської Консервативної партії радикальним зворотом більшости канадського суспільства в сторону лібералізму — Канада славилася своєю толеранцією, своїм справжнім демократизмом, але вона не потурала тому лібералізмові, який в Америці проявився у шкільництві, судівництві, у загальному занепаді моралі й етики у суспільному житті.

Новий прем'єр Жак Кретіен, французького роду, матиме у парляменті підтримку Ліберальної партії, що здобула 177 мандатів і таким чином розпоряджає абсолютною кількістю голосів. Але його становище нелегке й незавидне. Його перша заява, що, мовляв, ,,Слід увести Канаду на правильні рейки" — це лише крилата фраза. Канадська економіка здавен залежна від Америки і всі дотеперішні зусилля економічно унезалежнитися від Америки не дуже вдавалися. Канада залита американським автомобільним промислом та американською ґазоліною, — у канадському парляменті напевне оглядатимуть підписаний президентом Джорджем Бушем і консервативним прем'єром Браєном Мальруні.договір про скасування митних бар'єр у торгівлі між ЗСА, Мехіко і Канадою: кому той договір принесе користь і кому шкоду. На найперше місце в ділянці Конституції і територіяльно-адміністраційного устрою висунеться проблема Квебеку з його сепаратними амбіціями.

Демократична партія в Америці та Уряд президента Клінтона напевне дуже вдоволені. Це вже ідеологічна однорідність не тільки Білого Дому й Капітолю, але Америки і Канади, двох сусідів і найбільших союзників. У практиці покажеться, чи й наскільки партійно-ідеологічна близькість державної верхівки ЗСА й Канади впливатиме на політичні й економічні взаємини тих двох держав. Республіканська партія в Америці, програвши минулорічні вибори, не перестала бути поважним ідеологічно-політичним чинником в країні. Проґресивно-Консервативна партія в Канаді має перед собою місію: розглянути, хто і що завинили в її програній та як відбудувати цю давню поважну політичну партію, яка так ганебно програла.

Михайло Шпонтак

ТИСК НА УКРАЇНУ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Під час і після відвідин державного секретаря Воррена Кристофера в Києві 25-го — 26-го жовтня ц. р. масові засоби інформації по-різному повідомляли глядачів і читачів про результат дипломатичної візити столиці України міністром зовнішніх справ ЗСА. Під час вечірніх передач у понеділок, 25-го жовтня, всеамериканські станції телебачення ч. 7, ч. 13 та інші інформували, що Україна рішила затримати приблизно одну четвертину із складу ядерної зброї, особливо 46 ракет типу SS-24, кожна з яких диспонує десятьма боєголовками. Верховна Рада України рішила прийняти таку вагому ухвалу з огляду на політичну нестабільність у сусідній Росії. З цього приводу відізвався президент Борис Єльцин із заявою, що Верховна Рада України стала безвідповідальною перед новими виборами.

У статті п. з. ,,Ракети України: тверді умови", ,,Ню Йорк Таймс" з 26-го жовтня кореспондентка Іллейн Сціоліно з Києва твердить, що засадничо становище Уряду України в справі ядерного роззброєння не змінилося. Державні мужі переконують державного секретаря ЗСА, що правдиві мілітарні ґарантії для оборони української держави та відповідні суми в більйонах долярів для демонтування є потрібні для зобов'язуючого ядерного роззброєння. Навіть тоді, — продовжує авторка, — нема ґарантій, що Верховна Рада України схвалить угоду про нерозповсюдження ядерної зброї, чого домагаються ЗСА, заявив міністер зовнішніх справ України, Анатолій Зленко, журналістам на спільній пресовій конференції з В. Кристофором. ,,Я не можу дати вам жадних обіцянок, усе є в руках Парляменту" — ствердив А. Зленко. В свою чергу В. Кристофор сказав, що Леонід Кравчук і члени Парляменту дали йому ясне зобов'язання, що вони бажають безнуклеарну майбутність України. Під тиском журналістів, В. Кристофор признав, що справа ,,таймінґу" (підшукання відповідного часу) очікує розв'язки.

Протягом останніх місяців, Україна, третя з черги нуклеарна потуга, — продовжує автор, — стала більш упертою щодо умов знищення ядерної зброї у результаті росту пронуклеарних настроїв у Верховній Раді. А. Зленко заявив на пресовій конференції, що Україна потребує 2,8 блн. дол. для демонтування ядерної зброї. Він також скаржився, що Росія не компенсувала Україну за передачу Москві тактичних ракет, багатих на високоякісний уран. А Зленко теж додав, що ринкова вартість ядерної зброї розміщеної в Україні виносить 5 блн. дол. Дмитро Павличко, голова Комісії Зовнішніх Справ Верховної Ради також відкинув звернення В. Кристофора, щоб Україна позбулась далекосяжних ракет і ратифікувала угоду про нерозповсюдження ядерної зброї з 1968 року, Старт-1 без належної компенсати та ефективних ґарантій мілітарної оборони української незалежної держави. ,,Не вистачає ЗСА сказати, 'Я ґарантую вашу безпеку' і на все добре", — заявив Д. Павличко.

У передовій цього ж самого ,,Ню Йорк Таймсу" п. з. ,,Змарнування майна ядерної зброї України" редакція неприязного українській справі щоденника продовжує тиснути на українську державу обезброїтись, не згадуючи про належну компенсату та ґарантії національної безпеки України. Передова погрожує і ставить за приклад Білорусь та Казахстан. Білорусь розпочала передачу своєї ядерної зброї Росії для демонтування, а Вашінґтон уділив їй (Білорусі) якусь неозначену фінансову допомогу та обіцянку підтримати заходи Білорусі стати членом Ради Безпеки ООН. У передовій ,,Ню Йорк Таймс" не турбується, що членство не цілком незалежної країни колишньої республіки Совєтського Союзу може скінчитись додатковим голосом в Раді Безпеки ООН неприязного північного сусіда, що вийшло б не на користь ЗСА. Росія вже остерегла, як інформувало агенство Ассошіейтед Прес, що коли Рада Безпеки ООН затвердить додаткові санкції проти Лібії, то вона застосує своє право вето. Казахстан, продовжує передова ,,Ню Йорк Таймсу" — згодився підписати угоду про нерозповсюдження ядерної зброї і отримає 140 млн. економічної допомоги та 85 млн. дол. для демонтування нуклеарної зброї, розміщеної в Казахстані. Видно, що редактори передової не читали репортажу своєї кореспондентки з Алмати, нової назви столиці Казахстану, цієї журналістки Іллейн Сціоліно на сторінках ,,Ню Йорк Таймсу" з попереднього дня. У цій статті п. з. ,,Казах вживає Америку для піднесення свого престижу" автор пише, що Нурсултан Назарбаєв, президент Казахстану, пообіцяв, що його країна стане без'ядерною, але він хоче бути певний, що в заміну за нуклеарну зброю, західні держави ґарантуватимуть національну безпеку мільйонам квадратних миль його країни, яка межує з Росією, Китаєм, Каспійським морем, Узбекистаном та іншими країнами Азії. А в статті п. з. ,,Завзялись на Україну", в щоденнику „Нюз Дей" з 25-го жовтня, автор Сол Фрідмен пише, відкликаючись на високі офіційні кола

(Закінчення на стор. 3)

Ігор Лесик

ОСНОВИ КОНСТРУКТИВНОГО МИСЛЕННЯ

На книжковому ринку появилась книжка п. з. ,,Тези і антитези". Її автор, Володимир Голобородько, відомий в Україні філософ і соціолог, задемонстрував влучними політичними та моральними афоризмами значення синтетичного мислення у бутті суспільства. Користуючись афоризмами, він влучно віддзеркалюв неґативні, деколи парадоксальні слабості нашого народу. Синтетичне мислення, на думку автора, це найвищий, найбільш конструктивний спосіб мислення. До такого висновку дійшов В. Голобородько, вивчивши філософію Сократа, Платона, Ніцше і Геґеля. Останній (німець), зневажливо висловився про слов'янські народи, яким закинув відсутність синтетичного мислення. Це й було причиною реакції автора у формі книжки в обороні слов'ян, в тому й українців.

Коли розглянути тезу синтетичного мислення в аспекті життєвих проблем спільнот, українського народу зокрема необхідно поширити її і доповнити. В першу чергу процес мислення, на мою думку, опирається на двох фазах: аналізі і синтезі. Ці два способи мислення появляються у людей вже тоді, коли людина взагалі починає думати. Життєві проблеми людина перше аналізує, а опісля доходить до висновку, синтези, яку використовує у житті. Такий зорганізований, пляновий спосіб мислення дає основу до поступу характерному лише людській расі.

Здається, що ця теза самозрозуміла і не варто далі про неї говорити. Але, коли приглянутись ближче процесам перебудови нашої держави, то можна побачити, що елементи аналізи і синтези у керівних органах нашого суспільства та й у самому народі не задоволяють вимог плянового мислення у складному процесі перебудови держави. Вони прямо часто не існують. Українська держава, вживаючи аналогії, це хата, у якій живе 52 млн. людей і ще більше мільйонів житиме у ній у майбутніх століттях. Для добра цих поколінь ця структура мусить перейти ґрунтовну перебудову, у якій її большевицький стиль треба замінити на демократичний. У цьому процесі реконструкції треба позбутись елементів совєтської системи, яка була знаряддям експансії Москви і експлуатації нашого народу. Сьогодні психологія народу дуже складна. Несподіваний перехід з неволі до волі викликав у мисленні населення духовий хаос. І тому, у такій атмосфері необхідно завести в усіх чинниках нашої держави спосіб мислення вільний від самолюбства заздрости й інших духовних слабостей, маючи на увазі добро держави, і перейти до системи контрольованого мислення, основаного на елементах аналізи і синтези. Важко зрозуміти тих людей, які ідуть разом із зненавидженими ідеями на цвинтарище збанкрутованих ідей, захищають їх коштом руїни держави і залишають по собі неславу, яка раз назавжди буде записана в історії.

Дуже часто теперішні аналізи переривають емоції і тоді синтези втрачають на вартості і весь процес мислення залишається незавершеним. Верх тоді бере індивідуалізм; думка розбивається, постає хаос — ворог конструктивізму. Повертаючися до аналогії хата і держава — не важко дійти до висновку, що хата компоненти якої були дібрані емоційно, без практичної аналізи, не має виглядів на довге життя, а її жителі не матимуть вигідного життя. Так само і держава, будівничі якої керуватимуться у своїй акції політичними аспіраціями опертими на особистих амбіціях не спроможна витримати агресії північного сусіда, підтримувану сліпими політичними тенденціями західньої гемісфери.

Підсумовуючи згадане можна сказати, що концепція аналітичного і синтетичного мислення — це єдина умова зорганізованого, плянового мислення із максимальним об'єктивізмом, запорукою проґресу. Емоція — тимчасовий психологічний стан, вияв суб'єктивних духовних вартостей — не повинна перешкоджати конструктивному мисленні у процесі перебудови нашої держави. Механізм аналітичного і синтетичного мислення — це складний психологічний процес, який можна коротко визначити в цей спосіб: аналіза — це процес порівняння одного елементу з іншими, синтеза — це продукт аналізи, звичайно, оснований на найкращих елементах аналізи. У нашому бутті, аналіза повинна бути об'єктивною оцінкою усіх чинників політичного, економічного і культурного життя, а синтеза — це наша держава, структура у якій повинно бути застосоване все те, що знайдено найкраще в аналізі.

Д-р Тамара Булат

Українські романси для американських слухачів

(На концерті М. Волянської та М. Гювітта)

I

2-го жовтня у Самміті, Н. Дж., прозвучали мовою ориґіналу твори української (сучасної та клясичної) музики, а також італійських, німецьких, американських, російських й еспанських композиторів. Виконавцями були Марія Волянська (з дому Мандзій), Марк Гювіт (баритон), коло фортепіяну — Джон Конте.

Марія має світле, вирівняне у всіх реґістрах лірико-кольоратурне сопрано. Вона закінчила Гантер коледж у Ню Йорку, де її професором співу був Расел Оберлін; має звання бакалавра музики. Щоб удосконалити свої фахові зацікавлення, співачка їздила до Парижу студіювати спів у спеціяльній школі (Ecole Normale de Muzique). Дотепер продовжує брати консультації з вокального мистецтва у Лорен Фултон Корсон. Два роки тому мені випала нагода побувати на одній із лекцій Ф. Корсон. Слід сказати, що професор багато уваги приділяє розвиткові вокальної техніки, а також комплексному володінню виконавським апаратом. Власне це й дозволяє практикантам Ф. Корсон тримати вокальну форму, потрібну для концертових виступів, які не є систематичні.

На листі Марії Волянської зазначено багато виступів, зокрема. у Bronx Opera Company, Opera Viva, а також сольні та ансамблеві виступи у різних містах стейтів Ню Джерзі, Ню Йорк, Коннетикат. Співачка є членом Хорального товариства Гармоніюм у Морріс повіті. Вона співала у відомому українському камерному хорі ,,Промінь", яким багато років керує Богданна Волянська.

У надрукованій програмі концерту мені сподобалося одне речення: ,,Коли Марія не співає, вона навчає еспанської та французької мови, а також виступає у ролі мами трьох синів". Додам, що всі троє хлопчиків, які успадкували музичні здібності від мами (Марія за походженням напівеспанка, напівукраїнка) й музичнотворчо обдарованого батька д-ра Лева Волянського. Вони вчаться у школі при Українському Музичному Інституті Америки під наглядом проф. Дарії Каранович.

Я дозволила собі цей невеликий відступ, що не має прямого відношення до концерту, лише з тим, щоб ствердити тезу: зацікавлення музикою, а зокрема, українською, не втрачають молоді покоління, коли вони дістають знання про традиції цієї високорозвиненої гілки европейської культури. Маючи власні уявлення, — зацікавлюють ними представників інших народів.

Партнером М. Волянської в концерті був американський співак М. Гювіт. Свої студії з вокалу він починав з Єйл коледжі. Його навчителями були Беньямин де Лоач, Нікос Псарапоherполіс, Марія Федорова, а тепер — Лорен Фултон Корсон. Виступи в драматичних виставах (,,Буря", ,,Сон літньої ночі" В. Шекспіра) були підготовою до концертної діяльности. 1973 року Марк був солістом у европейській прем'єрі ,,Месси" Леонарда Бернштайна (Відень). Він виступав з такими ансамблями, як ,,Пенсильванська Про Музіка", ,,Колеґіум Музікум" університету Пенсильванії та ,,Солістів Баха св. Луки" (Гюстон). Співак також належить до вокальних груп ,,Гармоніюм" та ,,Гармоніюм співаків мадриґалів".

Мене спеціяльно цікавила інтерпретація зазначених у програмі романсів Станіслава Людкевича, Миколи Лисенка і Лесі Дичко.

Вокальна лірика Станіслава Людкевича відбиває поетичні уподобання композитора. Усе це, що композитор написав на вірші Т. шевченка, М. Шашкевича, І. Франка, О. Олеся, А. Кримського та інших поетів, є художньо добірним.

Романс ,,Тайна" на слова Олександра Олеся (1936), який схвильовано, з відчуттям інтонаційних нюансів проспівала М. Волянська, належить до перлин української камерно-вокальної лірики. Людкевич, що постійно шукав нових засобів художньої виразности у своїй музичній мініятюрі зумів розкрити емоційно мінливий стан людини. Він пішов шляхом ,,розламування" широких мелодичних ліній (структура, що притаманна багатьом українським пісням) на мерехтливі, короткі фрази і мотиви. В цьому — особлива принадність музично-поетичних образів твору. В цьому ж полягає виконавська складність їх. Співакові треба скласти ,,звучащі смальти" в єдиний фресковий лік та виявити у кожній мікроструктурі свою кульмінацію.

Закінчення буде.

БЕРЛІНСЬКИЙ ЗЕМЕЛЬНИЙ суд засудив колишнього міністра державної безпеки Східньої Німеччини 85-річного Еріха Мільке до шести років тюремного ув'язнення за вбивство двох берлінських поліціянтів в 1931 році. Судовий процес тривав 20 місяців.

Валентина Юрченко

У ПЕРЕДПОКОЇ ДО ВІЧНОСТИ

Осінь владно розірвала срібні нитки ,,бабиного літа" й почала класти багряні й жовтогарячі барви на дерева й кущі. Наближається час покірного завмирання природи, у згоді з невідхильним законом життя. Після довгої подорожі ми нарешті добралися до піклувального дому, так званого ,,нирсінґ гоум", де там само, скорившись невблаганній долі, доживала останні роки чи місяці свого життя наша давня приятелька. Знали ми її колись веселою, рухливою, завжди усміхненою, залюбленою в поезію, красу й пісню та в усі прояви життя, а також витривалою, після смерти чоловіка, в життєвих перипетіях. Роки, звичайно, помалу накладали на неї своє тавро, йшли в парі з хворобами, та й ми самі давно перейшли межу, яка делікатно зветься ,,старшим віком".

Ось вже й ця будівля, оточена уявним затишком крислатих дерев і чепурних травників, ховає смуток і безнадію, фізичні й душевні болі мешканців за своїми міцними стінами. Не без хвилювання відчиняємо важкі вхідні двері, натиснувши перед тим дзвоник до офісу, — отже, на вхід сюди потрібний дозвіл. Уздовж коридорів, попід стінами сидять мешканці дому. Всі вони ,,на колесах", бо ноги вже не служать, як не служить багатьом і пам'ять — вона веде їх у якийсь інший, видуманий світ. Це видно й по їхніх очах, та, зрештою, всі очі цих ,,людських істот на колесах" вже якісь неземні, потойбічні, в них не світиться цікавість, вони байдужі до всього довколишнього, як і до нас, пришельців із зовнішнього світу. Серед них ми не знаходимо нашої приятельки — вона лежить у кімнаті, бо впала з ліжка й набила собі ґулю на голові, як сказала нам чорна доглядачка-ґаїтянка, додаючи, що ,,вона є о'кей".

— Аж ось вона де! — кажемо голосно, щоб збудити з дрімоти нашу бідолашну приятельку-поетесу. Вона повертає до нас бліде, незвичайно худе обличчя, облямоване сивим скуйовдженим волоссям і пильно вдивляється, силкується розпізнати хто це? Та за мить радісна усмішка з'являється на лиці й по ньому котяться рясні непрохані сльози.

— О, мої дорогі! — каже схвильовано. — Як же я рада вас усіх бачити! Які ж ви ще молоді й гарні! А я вже так звикла до самоти й мовчанки, всі про мене забули...

Маленька чиста кімната з одним вікном, на підвіконні — горщичок з пожовклою квіткою, поруч якої ставимо принесену рожечку. Сідаємо довкола давно небаченої приятельки й ведемо оживлену розмову, намагаємося зробити її невимушеною й приховати свої невеселі враження. Наша поетеса давно вже не віршує й ні до кого не пише, на листки й картки не відповідає, мовляв, ні олівця під рукою, ні паперу нема, а до того й окуляри загубила, та й не цікава вона вже людям на 88-му році життя — немає про що писати. Ото тільки боляче їй, що давні друзі відцуралися, не знайдуть часу відвідати хоч вряди-годи, а вона ж, було, й громадській праці завжди присвячувалася, й чималі пожертви давала. Навіть родичі, хоч і не такі близькі, а ніколи не приїдуть, — вона ж їх так щедро обдаровувала. Ну, та Бог з ними!

Розпитуємо про здоров'я, про лікування, про їжу, — ця тема тут може бути головною, — та відповіді на наші питання ми можемо дати самі — вигляд нашої приятельки, хоч вона й не скаржиться, свідчив про її вигасаючі життєві сили, що їх годі вже скріпити таблетками, вітамінами й ,,дитячою" їжею для переважної більшости здитинілих мешканців цієї інституції. Наша приятелька й не охоча була до тих розмов, вона оживилася нашою присутністю, з її обличчя тепер несходила усмішка — ця усмішка тільки й нагадувала нам колишню життєлюбну поетку й ,,непоправну оптимістику".

— Життя вже проходить повз мене, — пробує вдаватися у роздуми вона. — Та я його вже й не бачу, бо тут ми всі ,,доходяги", кандидати на той світ. Я знаю, що звідси вже не вийду, але інколи так хочеться ще промінчика тепла людського, дружнього й звуку рідного слова. А тут же мова чужа, та ще з моєї пам'яті вилетіли всі англійські слова. От вивчила цю мою чорненьку Керол говорити два слова — ,,добридень" і ,,добраніч" і це вже добре.

Пам'ять і уява нашої приятельки часом починає робити ,,зиґзаґи", вона переконує, що її покійна сестра ще жива, але ,,десь далеко й не може приїхати", а нам, ,,молодим дівчатам", радить утішатися повним життям, бо це життя так швидко втікає. І раптом з блідих уст нашої поетеси, після хвилини напруження пам'яті, чуємо уривок з її давнього вірша ,,Псалом життю":

І останні я скажу слова,
Перед тим, як переможе смерть, —
Хай живе усе, життям налите вщерть,
Хай живе життя, хай згине смерть!..

Вона на мить закриває очі й втома — чи від зустрічі й розмов, чи від спогадів і поезії — помітно накладає слід на її обличчя. Тоді вона простягає до нас неймовірно схудлі руки й дякує, що прийшли. Ми прощаємося, кидаємо останній погляд на її маленьку постать, скручену під білим укривалом, бо хто зна чи й побачимося. На коридорі ще сидять у кріслах дрімливі мешканці ,,старшого", а може біблійного віку. Вони ніби чекають на щось чи на когось у покірному спокої, бо це ж і справді їхній передпокій до вічности...

Працюють...

(Закінчення зі стор. 1)

що воно, згідно з розумінням провідників асоціяції, стосується виключно міст. Ось хід думки Валерія Рубцова: „Февдали, як представники територій, тяжіли до державного статусу, а міста — ні. Тому так зване реґіональне самоврядування ми не підтримуємо, воно є штучне. Передусім люди живуть у містах".

Так, але мусимо додати: у дуже зрусифікованих містах, у тих, де „вчорашні" відверто виступають проти всього українського. І чи не сприятиме увічненню цього проросійського „статусу" узаконене місцеве самоврядування?

В. Рубцов висловився в тому сенсі, що ідеологи асоціяції усвідомлюють цю небезпеку і в своїй практичній діяльності обстоюють ідею унітарної, єдиної держави, а водночас — її демократичну природу. Освідомча праця в цьому напрямку важлива тепер, коли в Україні розпочинається нова передвиборча кампанія. „Вибори — це тільки один з елементів демократії, — каже Валерій. — Згадаймо, що й Гітлер прийшов до влади через вибори. Отже, крім них, в українському законодавстві має бути закладений механізм стримування і противаг між різними гілками влади, механізми контролі за її діяльністю і сильні правні інституції розв'язання різних конфліктів".

Ч. Шиманська, продовжуючи цю тему, розповіла, як асоціяція, сприяючи приходові в нові представницькі органи кращих інтелектуальних і моральних сил, організує масову роз'яснювальну працю. У процесі такого позапартійного навчання майбутні депутати набудуть хоч би початкового політичного і правного досвіду. „З цією метою ми, не приєднуючись до жодної з партій, з усіма ними співпрацюємо, щоб заздалегідь виявити кандидатів".

В Україні...

(Закінчення зі стор. 1)

Усі ці три книжечки історичних українських коміксів можна замовити чеком, або грошевим переказом, пишучи на адресу: Zhuravli Ltd. 253 Machray Ave., Winnipeg, Man. R2W 1A1, Canada, fax.: (204) 586-8464; тел.: (204) 589-7592. Перша книжечка „Повернення Мамая" коштує 3.75 дол., друга „Святослав і вікінґ" — 4 дол., а „Бій богатирів" — 2 дол. Кошти пересилки — 2 дол. При замовленні більшої кількости книжечок є знижка.

Пастор І. Поліщук відійшов у вічність

Пастор Іван Поліщук

3-го жовтня ц. р. на 78-му році життя відійшов у вічність бл. п. пастор Іван Поліщук, довголітній пресвітер Української Баптистської Церкви в Чикаґо, колишній голова Об'єднання Українських Євангельсько-Баптистських Церков у ЗСА, визначний диригент, вчитель музики і проповідник Євангелії Христової.

Пастор І. Поліщук народився 25-го вересня 1916 року в селі М'ятині Рівенської области, в Україні. Закінчив він вищу школу ім. Потовського в місті Рівному, а богословську освіту здобув на семінарах проф. В. Марцінковського та в теологічній баптистській семінарії в Німеччині, яку закінчив після Другої світової війни.

1947 року переїхав він зі своєю родиною до Канади, де був місійним працівником українських баптистських церков. У травні 1948 року Українська баптистська церква в Сван-Рівері, Манітоба, покликала його на пресвітера церкви, в якій він працював до 1953 року. Під його надхненним проводом церква в Сван-Рівері постійно зростала, побудувала свій храм — Дім Молитви, мала хор і школу українознавства.

У жовтні 1953 року пастор Іван Поліщук обняв пасторське служіння в Українській баптистській церкві у Вінніпеґу. Тут він організував хор, недільну школу, школу українознавства і під його проводом життя церкви процвітало.

У травні 1956 року пастор Іван Поліщук переїхав до Чикаґо і обняв пасторське служіння в українській баптистській церкві, яке виконував до 1982 року, до відходу на емеритуру. До останніх днів свого життя він був почесним пастором церкви.

Багатолюдні похоронні відправи відбувалися 5-го жовтня, а великий похорон 6-го жовтня під проводом пресвітерів пастора Олекси Гарбузюка та Олександра Калініна. Поховано тлінні останки пастора на Елмвуд цвинтарі біля Чикаґо в українській дільниці. Залишив він у великій жалобі свою дружину Олю, синів Святослава і Олександра, дочку Анну, невісток, зятя та внуків.

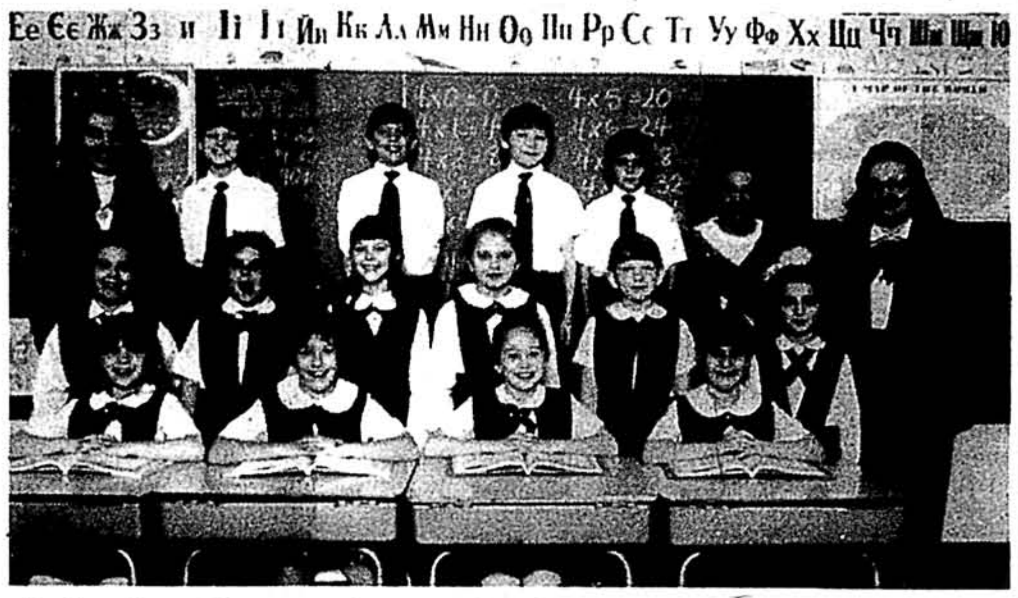
Спи, наш дорогий пасторе, до того дня, коли сурма Господня засурмить, і мертві воскреснуть і з тобою будуть підхоплені на зустріч Господню (I Сол. 4:16 –17), а американська земля нехай легкою тобі буде.

Анатоль Горинський

ЧЕРНІГІВ. — Чернігівська військова прокуратура притягла до суду летунського капітана та двох прапорщиків і одного водія, які продали 90 тонн армійського палива. Покупцями були голови колгоспів, яких також можуть покарати за хабарництво.

У 40-ИЙ ДЕНЬ ВІД СМЕРТИ

„Є у мене голосочок,
Як дзвінкий дзвіночок.
Навчіть мене, матусенько,
Рідних співаночок..."

Учні української католицької школи св. Івана Хрестителя в Нюарку. У третьому ряді (справа) стоїть директорка Сестра Марія Розмаринович, поруч неї — св. п. Віра Ковблянська. Зліва стоїть вчителька Мотря Чайківська.

Батьки старших дітей в парафії св. Івана в Нюарку мають чітко в пам'яті записані численні виступи учнів св. п. Віри Ковблянської: виразно скандовані віршики, молитви, пісеньки — все доказ скільки їхні діти навчилися в школі. Пізніші учні св. п. Ковблянської були в ще кращому положенні, бо до того часу вже розповсюдилася відеотехніка, і сьогодні в багатьох домах збереглися дійсні записи, зорева пам'ятка великої життєвої праці цієї відданої учительки.

Щовересня свіжий приплив п'ятилітніх діточок з новими скриньками на полуденок вистроювалися у дві лави на порозі щоденного садочка, де пані Ковблянська була учителькою від 1961 до 1986 року. Декотрі діти були двомовні, але часто були такі, що говорили тільки по-українськи або тільки по-англійськи. Одні приходили готові до науки, другі хотіли бавитися, а ще інші плакали за мамою. Були діти жваві і спокійні, веселі і сумні, аґресивні і несмілі. Пані Ковблянська в свій делікатний, але дуже резолютний спосіб впроваджувала цих діточок до кляси і щороку зі свіжим захопленням і спокійно, терпеливо, послідовно приучувала їх до групової дисципліни і шкільної рутини. Вчила їх включитися в гурт, чекати в черзі, чемно сидіти в клясі й у церкві, слухати напрямних, спритніших помагати слабшим. Вчила їх писати, читати, рахувати й співати. Вчила молитви, любови до Церкви, України і науки. Вчила їх — вчитися. Коли було треба, приголубила, похвалила (не раз насварила), виховувала, все справедливо, совісно, дбайливо, точно, люблячe.

І щоосени, поки дійшло до шкільного свята з нагоди 1-го листопада, „садочники" вже були дійсними школярами і рівноправно із старшими клясами брали участь у програмі, переважно з найкращою точкою.

Колишні учні св. п. Ковблянської до дорослого віку пам'ятають ці віршики, пісні, молитви і научки та хором їх цитують, коли стрічаються з приятелями кляси або з учнями з інших річників.

Коли після 25-ти років В. Ковблянська пішла на емеритуру, не відійшла від свого покликання, а повернулася до школи св. Івана як учителька українознавства нижчих кляс, які вчила майже до кінця життя.

В 40-ий день від її смерти, що співпав із святом Покрови Божої Матері, учні школи св. Івана відзначили пам'ять В. Ковблянської найкраще, як тільки вміли: разом з о. парохом Ф. Шадяком, директоркою школи сестрою Марією Розмаринович, ЧСВВ, учительками, дяком і дириґентом шкільного хору М. Стащишином, і присутніми батьками і парафіянами школярі відспівали Божественну Літургію і Панахиду. В церкві, що їх вчила пані Ковблянська любити, школярі, освічені кольоровим промінням осіннього сонця, яке пробивалося через вітражі, підняли щирі дитячі голоси в спільній молитві і віддали належну пошану пам'яті своєї улюбленої учительки.

Після Богослуження в церкві відбулася коротка поминальна програма. Сестра Марія привітала присутніх вступним словом і попросила учнів відспівати гимн Марійської Дружини: „Ми українські школярі, Діви Марії лицарі..." Пісню, що св. п. Ковблянська все вчила своїх садочників, і вони гордо її в першій лавці у перші п'ятниці співали в церкві. Марія Робак, учителька українознавства при школі св. Івана, розповіла про свою довголітню співпрацю з Вірою Ковблянською. Цитувала повість Панаса Мирного „Безіменні плугатарі", якими автор уважає учителів початкових шкіл. „Таким безіменним плугаторем" була довголітня учителька нашої школи, дорога нам всім Віра Ковблянська,—сказала М. Робак.—Спершу довгі роки учителька садочка. Для тих найменших, які прийшли від мами, в зовсім нове, чуже, незнане середовище вона мусіла бути їм не лиш учителькою, але, в першу чергу, мамою. Вона не раз робила те, про що ми, учительки, навіть не здавали собі справи. Це була мама з серцем і учителька з авторитетом, — продовжувала розповідь Марія Робак. Останніми роками покійна навчала дітей української мови в нижчих клясах. І так, як це було в її вдачі, робила дуже совісно й солідно. А я, перебравши після неї дітей, добре підготованих, могла без повторювання чи закріплювання продовжувати працю дальше. Я знала св. п. В. Ковблянську з-перед довгих літ. Була вона справедлива, обов'язкова, працьовита, відповідальна особа, вимагаючи і від самої себе і від інших.

Пригадую такий випадок. Було це кілька місяців перед її недугою. Сиділи ми обидві, як до нас підійшла молодша учителька і почалася розмова про те, коли іти на пенсію. Запам'яталися мені такі знаменні слова покійної: „Як довго дозволить мені Господь і дасть здоров'я, так довго буду вчити. Хочу бути корисною і защепити дітям любов до Бога, України, до всього, що наше, рідне й дороге". Вона любила вчити, бо любила дітей, а діти любили її. Була це учителька з покликання!

Та, на жаль, не здійснилося її бажання... Невблаганна смерть перервала все. Покликав її Господь...

Переживає тяжке горе родина, відчувають відсутність її шкільні діти, сумують учителі, приятелі, знайомі... 'Життя — це п'єса, з погано написаним кінцевим актом. (Ціцеро)'."

Закінчуючи своє слово М. Робач висловила співчуття опечаленій родині: мужеві, дітям д-р Марії і д-рові Олександрові, яким була люблячою і дбайливою мамою, від усього учительського збору школи св. Івана Хрестителя.

Учні четвертої кляси продеклямували віршик про св. п. Ковблянську, закінчивши його поклоном з вдячністю за її зусилля для них. 8-ма кляса виступила з особистими споминами про В. Ковблянську. Кожен учень відчитав віньєтку із переживань зі садочка, підкреслюючи відданість і посвяту В. Ковблянської. Свято закінчено українською церковною піснею „Достойно єсть, о Боже Мати", і молитвою „Богородице Діво", яку школярі тричі відмовили за спокій душі св. п. В. Ковблянської.

Безцінна вартість праці св. п. Віри Ковблянської відображена не в якімсь однім монументальнім подвигу, але в безперервній щоденній роботі, від якої нічого не відвертало її уваги.

Переглядаючи записи колишніх виступів садочку — чи то в пам'яті, чи на відеотасьмах — ми є вдячні, що наші діти мали нагоду бути учнями В. Ковблянської і скористати з її вмілого, випрактикованого педагогічного підходу. Хоча її вже нема між нами, вислід її довголітньої праці живе і процвітатиме в досягненнях численних учнів св. п. Ковблянської, яких вона обдарувала кріпкою християнською українською підставою, що залишиться з ними на ціле життя.

Щоб увіковічнити пам'ять довголітньої учительки створено Стипендійний Фонд ім. св. п. Віри Ковблянської для потребуючих учнів школи св. Івана Хрестителя в Нюарку. По ближчі інформації можна звертатися до Сестри Марії ЧСВВ при школі св. Івана (201) 373-9359.

Оленка Юрчук

Тиск...

(Закінчення зі стор. 2)

ЗСА, що Назарбаєв маневрує обіцянками ядерного роззброєння, щоб побачити вислід переговорів ЗСА з Україною.

Радіо „Україна за „Дейлі Телеграфом" подало 26-го жовтня, що тактика „підлещування та змушування" В. Кристофора, крім деяких менше важливих економічних та науково-технічних угод не дала бажаних успіхів у справі ядерного роззброєння.

Підсумувавши ці невеселі епізоди, на жаль, можна ствердити, що „На Сході — без змін!" На наших очах падуть, стають жертвою „доблесних" залишків колоніяльних совєтсько-російських загонів та внутрішніх руїнницьких інтриг ініційованих з Північного „Центру" Грузія, Азербайджан, Вірменія та інші. Джан П. Ганнаг у знаменитій статті п. з. „Імперія (російська) вдаряє знову", „Ню Йорк Таймс" з 27-го жовтня твердить, що всі російські імперські затії на територіях відновлених незалежних держав, колишніх колоній Совєтсько-Російського Союзу — це прелюдія для остаточного акту: Україна. З поновним уармленням України, Росія — демократична Росія Бориса Єльцина зайде далеко для реставрації її старої імперії. У результаті, Росія рішучо і односторонньо визначить геостратеґічне „вирівнювання" Европи після холодної війни для можливої дальшої експансії. Чи Захід стежить за таким розвитком подій? — запитує автор.

А як зареаґують на повищі зловісні голоси прихильників і недругів української справи державнотворчі сили і всі українці на рідних землях і в діяспорі сущих. Чи можна б у цій грізній ситуації сподіватись ефективної коаліції усіх національно-демократичних партій і патріотичних організацій в Україні, щоб піти об'єднано до виборів обранців народу до Верховної Ради в березні 1944 року. А в діяспорі, чи можна очікувати консолідації усіх конструктивних українських національних сил, щоб спільно зорганізувати більшу фінансову і моральну допомогу нашим братам на рідних землях у рішальній боротьбі за перемогу української правди, за найвищі права людини жити вільно у своїй відновленій незалежній, демократичній українській державі.

У сороковий день смерти
св. п. інж. Ігоря Кмети
батька нашого братчика Андрія
складаємо СТО долярів
на ДОПОМОГУ ЖЕРТВАМ ЧОРНОБИЛЯ.
ЗАГІН „ЧЕРВОНА КАЛИНА"

У ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашої найдорожчої
ДРУЖИНИ І МАМИ
бл. п.
АННИ ЛАЗЕБНОЇ
з роду МОКІЙ
буде відправлена
СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА
25-го жовтня 1993 р. о год. 6:30 веч.
нашим отцем Юрієм
в церкві св. о. Миколая в Пассейку, Н. Дж.
Горем прибиті —
муж — МИКОЛА та
син — АНДРІЙ з дружиною ДЕБОРАГ

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашої найдорожчої і незабутньої
ДРУЖИНИ, МАМИ, СЕСТРИ, БАБЦІ І БРАТОВОЇ
бл. п.
Ярослави з Мосорів
Олесницької
буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА
в суботу, 6-го листопада 1993 р. о год. 7:45 ранку
в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.
Просимо згадати покійну у своїх молитвах.
РОДИНА

Ділимося сумною вісткою
з рідними, приятелями і знайомими,
що у п'ятницю, 29-го жовтня 1993 р.
відійшов у вічність
на 82-му році життя
бл. п.
ВОЛОДИМИР ПСУЙ
нар. в с. Свобідка, Галичина,
був активним членом при ООЧСУ в Ірвінґтоні, Н. Дж., УККА й Українського Народного Дому.

ПАРАСТАС — неділя, 30-го жовтня 1993 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, Юніон, Н. Дж.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — понеділок, 1-го листопада 1993 р. о год. 9:30 ранку в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Брук, Н. Дж.

У глибокому смутку залишились:
дружина — АНАСТАЗІЯ
та родина в Канаді й Україні

Щедрий дар українця з Торонто — Оквілл

М. Штика передав ключі від автомобіля Л. Лук'яненкові, який дякує за подарунок.

Молодій дипломатичній службі України бракує досвіду, кадрів, але й матеріяльного забезпечення. Добре розуміючи це, М. Штика „заощадив" українській державі 25,000 дол., тобто вартість „вена". В своєму листі амбасадор України в Канаді Левко Лук'яненко подякував М. Штиці і назвав його вчинок „гідним наслідування рухом серця".

Можна лише позаздрити енергії й активності, яку виявляє в свої поважні літа Мар'ян Штика, активіст української громади в Торонто — Оквіллі, Онт. Але ще більше уваги привернув нещодавний небуденний вчинок М. Штики, його дружини Ірини і донечки Лесі: він подарував гарний вен „Додж рем" амбасаді України в Канаді.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Обіжник Шахової Ланки УСЦАК

Цьогорічний чемпіонат шахів УСЦАК відбудеться в суботу, 13-го листопада ц.р. в приміщенні спортового центру УСО „Тризуб" („Тризубівка") в Горшемі, Па. Господар турніру: УСО „Тризуб", Філядельфія. Ланковий шахів Сидір Новаківський, тел: (215) 968-9553. За додатковими інформаціями можна телефонувати кожного вечора. Сис тема гри: 5 рунд (або 6 при більшій кількости учасників) швайцарською системою при часовій контролі „активних шахів", тобто по півгодини для кожного змагуна цілу партію. Отже кожна патрія може тривати най більше одну годину, а турнір закінчиться за один день. Початок: 12-та година в полудне в суботу, 13-го листопада. Вписове: 25 дол. Нагороди: грошові суми, залежні від кількости учасників, для перших трьох місць. Чемпіон буде теж нагороджений перехідною Чашею на один рік, уфундованою УСВТ „Чорноморська Січ", пресвяченою св.п. інж. Льва Блонаровича.

Учасників проситься привезти зі собою шахи та шахові годинники.

Вказівка доїзду: Pennsylvania Tpk to exit 27 (Willow Grove), then 3-4 miles on 611 North (past the Naval Station) left on County Line Rd., left after about 2 miles onto Lover State Rd. (no light), driveway on the left.

Д-р Орест Попович,
ланковий шахів УСЦАК

Підготовляються до Зимової Олімпіяди

Недавно в московській пресі появилися чергові інформації про підготову збірної Росії до зимової Олімпіяди, що відбудеться 12-27-го лютого 1994 року в Ліллєнгаммері, Норвегія. НОК Росії поінформував, що на цю зимову Олімпіяду поїде 120 олімпійців. У повних складах поїдуть тільки лещатарі, гокеїсти і біятлоністи. Інші ланки будуть репрезентовані не в повних складах. Як підкреслили репрезентанти НОК Росії, є труднощі в тренуванні збірної. Після розвалу імперії збірна Росії втратила такі тренувальні бази як Сигулда, Отепя, Цахкадзор, Бакуряни, які опинилися тепер поза межами Росії в нових державах, що постали після розвалу імперії. Однак, як виявляється з цих повідомлень, НОК Росії розпоряджає фінансовими засобами (успадкувавши їх від кол. СССР) і вже розробив правила нагород своїх олімпійців у такому порядку: чемпіон Олімпіяди в Ліллєгаммері одержить 15,000 долярів, віцечемпіон — 7,500 дол., за бронзову медалю — 5,000 дол. Між іншим, Борис Єльцин видав указ щодо підготови збірних Росії до зимової і літньої Олімпіяд, згідно з яким держава має виділити на ту ціль майже 10 блн. рублів і приблизно 1.5 блн. рублів на платню олімпійцям.

Цікаво, що при цій нагоді в російській пресі появилися інформації про те, що олімпійці України шукають грошей в українській діяспорі. Цитуючи слова президента НОК України Валерія Борзова, російські автори підкреслили, що українська діяспора допомогла покрити певну частину коштів студентській збірній України на Універсіяду в Баффало. Вони теж згадали про створений підготовчий Комітет в ЗСА і Канаді, який буде сприяти олімпійцям України на Олімпіяді-1996 в Атланті. Збірна України вже має зарезервовані приміщення і спортові бази на тренування в м. Корлтоні, 50 км від Атланти, де проведе два тижні перед Олімпіядою.

Очевидно, ці інформації росіяни поширюють не так з прихильности до олімпійців України, а радше як аргумент перед урядовими чинниками Росії, мовляв, „вони мають підтримку в діяспорі, якої не мають росіяни, тому давайте гроші!"

НОК України підписав угоду з фірмою „Адідас"

Згідно з повідомленням віцепрезидента НОК України В. Кулика, фірма „Адідас", що досі тісно співпрацювала з НОК Росії, врешті погодилася на співпрацю з олімпійцями України. Підписання угоди з „Адідас", відмітив В. Кулик, дозволить вирішити цілий ряд питань для національних дружин України. Тією угодою фірма „Адідас" відкрила собі великі торговельні можливості на майбутні роки. 52-мільйонова Україна раніше чи пізніше вийде з економічної кризи і тоді „Адідас" матиме щонайменше 10 мільйонів нових покупців на свої спортові товари в Україні.

ВІСТКИ УСВТ „Ч. СІЧ"

УСВТ „Ч.Січ" — Сейрвіл СК — 1:1

Були це другі з трьох змагань, що їх мали відбути футболісти „Ч. Січі" на виїзді, в яких наша дружина привезла додому одну точку. Коли пишемо ці рядки „Ч. Січ" займає спільно зі шотляндським клюбом „Селтікс" перше місце в показнику табелі чемпіонату півпрофесійної дивізії Ґарден Стейт Ліґи, маючи на своєму конті 6:4 точок і 7:5 відношення ґолів.

В 6-ій рунді „Січовики" зустрінуть на виїзді клюб „Міляно" і після цього відбудуть два змагання у себе на площі Фарчерс Ґров в Юніон зі своїм головним конкурентом „Селтикс" (24-го жовтня) і клюбом Піскатавей Юнайтед (31-го жовтня).

Ювілейне число журналу „Наш Спорт"

Вже складається і приблизно на початку грудня ц.р. вийде 30-те, ювілейне число єдиного українського спортового журналу поза Україною — „Наш Спорт".

Будучи органом УСВТ „Чорноморська Січ", в цьому числі будуть поміщені матеріяли про 70-річний ювілей Т-ва, 25-річчя Спортової Школи і скромні згадки про себе, про своє 30-річчя. Крім цього на сторінках ювілейного видання будуть надруковані матеріяли про УСЦАК, основніші факти співпраці з НОК України, цікаві зустрічі зі спортовцями з України, а також статті авторів з України. Всі матеріяли ілюстровані актуальними фотознімками. Значна частина накладу журналу — на замовлення — буде переслана до Києва і Львова.

Зацікавлені любителі спорту і особливо прихильники „Відродження спорту в Україні" можуть заздалегідь замовити собі це число журналу, висилаючи 3.50 дол., що включає теж кошт пересилки, на адресу: Our Sport, 680 Sanford Ave., Newark, N.J. 07106.

Ювілейні святкування УСВТ „Ч. Січ"

70-річчя Т-ва, 25-річчя Спортової Школи і 30-річчя журналу „Наш Спорт" відбудуться в часі довгого кінця тижня з нагоди Дня Незалежности, 2-4-го липня 1994 року на оселі „Верховина" в Ґлен Спей, Н.Й. Крім ювілейного бенкету, розвагової програми і танцювальної забави, відбудуться великі турніри: копаного м'яча, відбиванки, тенісу і шахів. На ці святкування плянують приїхати кол. учасники Спортової Школи з Чикаґо, Дітройту, Клівленду і інших міст ЗСА і Канади.

Вже розпочав свою працю Ювілейний Комітет, до складу якого ввійшли: М. Стебельський, О. Твардовський, О. Труш, Д. Бобеляк, М. Бокало, Х. Процюк, А. Воробець, інж. О. Сташків, Р. Пиндус, Л. Лапичак-Лесько, Д. Твардовська, З. Стебельська, О. Напора, О. Макарушка-Колодій, Є. Бренич, В. Василак, М. Паливода, Олег Колодій, І. Чупенко, І. Луків, Я. Василак, Л. Бокало, О. Гладкий, Аня Тершаковець-Томко, Зеся Тершаковець-Завадівська, А. Панас, С. Панас, д-р О. Попович і адв. Н. Олесницький.

Склад цього Комітету поділений на чотири Комісії, які охоплюють усю працю.